

Activitatea de control pentru supravegherea desfășurării activităților cu surse de radiații ionizante

În 2021 a fost efectuat un total de 1914 controale, dintre care 999 preventive, 896 operativ – curente și 19 ulterioare, în conformitate cu planul anual de control. Dintre acestea, 966 controale au fost efectuate ca urmare a propunerilor de control emise în procesul de autorizare.

Cu excepția controalelor on-line, la o parte dintre cursurile de radioprotecție, toate celelalte activități de control s-au desfășurat *on-site*, cu respectarea regulilor impuse de complexul pandemic, pentru a asigura rezultatele optime ale acestui proces.

Controale efectuate în cursul anului 2021 pe tipuri de practici

Practica/Activitate/Situatie	Preventiv	Operativ-curent	Ulterior
Medicina nucleara	8	20	0
Radioterapie cu acceleratori	22	15	1
Teleterapie-gamma knife	2	1	0
Brahiterapie	2	4	0
Radiologie conventionala	227	252	5
Radiologie prin CT	107	101	6
Radiologie interventionala	45	36	0
Radiologie dentara	257	256	2
Radiologie veterinara	33	26	1
Control nedistructiv	30	86	0
Carotaj radioactiv	2	6	0
Control procese	23	56	0
Productie radiofarmaceutice/Ciclotron	1	1	0
Unitati de service	55	9	0
Audit desemnare	5	3	0
Avize curs	153	0	0
Sisteme de detectie/OMMR/VAMĂ	18	11	2
Control bagaje	3	4	2
Laboratoare de analize fizico-chimice/DSP/Univ/Cercetare	6	9	0
Iradieri materiale	0	0	0
Scanere de corp uman	0	0	0
TOTAL	999	896	19

În ceea ce privește ponderea activităților inspectate, distribuția controalelor efectuate a fost astfel:

- domeniul medical 74.65%,
- domeniul industrial 10.72%,
- domeniul învățământ și cercetare 8.83%
- alte domenii 5.85%.

Principalele arii de interes urmărite în timpul controalelor, în funcție de activitatea desfășurată, de complexitatea acesteia și de riscul potențial asociat au fost:

- protecția radiologică a personalului expus profesional, managementul și securitatea surselor radioactive în practica de brahiterapie;
- protecția radiologică a personalului expus profesional și a pacienților în practica de medicină nucleară și gestionarea corectă a deșeurilor radioactive în aceste unități;

- optimizarea protecției radiologice în procedurile de radiologie intervențională și asigurarea monitorizării dozelor echivalente la cristalin și extremități pentru personal expus profesional;
- controlul practicilor de radiologie intervențională efectuate cu instalații mobile cu braț C sau O-arm și evaluarea măsurilor de protecție radiologică operaționale necesare în aceste cazuri;
- implementarea programelor pentru controlul calității în radioterapie, inclusiv asigurarea resurselor necesare desfășurării acestora;
- predarea surselor radioactive în cadrul întreprinderilor aflate în insolvență/faliment ca deșeu radioactiv sau menținerea unui control adecvat a situației acestora;
- instruirea în domeniul protecției radiologice a personalului operator care lucrează în control nedistructiv cu radiații X și gamma;
- inspectarea practicii de control nedistructiv în exteriorul incintei special amenajate, asigurarea delimitării zonelor controlate și a protecției radiologice pentru expușii profesional și pentru public;
- implementarea măsurilor de protecție radiologică și a protocoalelor adecvate de examinare în radiologia veterinară, în contextul creșterii rapide a numărului de utilizatori în acest domeniu;
- protecția radiologică a operatorilor care lucrează în carotaj radioactiv, inventarul surselor și evidența mișcării acestora, precum și condițiile de securitate asigurate la depozitele de surse;
- urmărirea desfășurării practicii de carotaj radioactiv la diferite sonde pentru evaluarea măsurilor de protecție radiologică aplicate și a modului de lucru efectiv față de procedurile existente;
- participarea la audituri de desemnare a laboratoarelor de dozimetrie și a laboratoarelor de încercări.

Ca urmare a deficiențelor constatate în timpul controalelor efectuate în anul 2021, s-au întocmit 98 de Procese verbale de stabilire a contravențiilor, pentru diferite fapte, și anume:

- desfășurarea de activități în domeniul nuclear fără autorizația corespunzătoare eliberată de CNCAN;
- nerespectarea limitelor și a condițiilor din autorizațiile eliberate de CNCAN;
- neducerea la îndeplinire a dispozițiilor date în scris de către împuterniciții CNCAN la termenele stabilite prin procesele verbale de control întocmite;
- lipsa atestării personalului;
- lipsa echipamentului de protecție sau de monitorizare dozimetrică;
- lipsa procedurilor de lucru cu radiații ionizante sau neaplicarea lor.

Dintre contravențiile constatate de reprezentanții CNCAN, 43 sunt avertismente și 55 sunt amenzi, în cuantum de 154.600 lei. Toate amenzile aplicate în anul 2021 au fost achitate de către unitățile sancționate. sumele încasate constituindu-se venit la bugetul de stat (amenzile pentru persoane juridice) sau la bugetul administrațiilor locale (amenzile pentru persoane fizice).